

Mildamster Brêge

Colofon

Redactie:

Grietus Brouwer
Sietse van Dijk
Henk Hidding
Henk v.d. Kam
Michiko Sugawara
Ab Slager
Lily Tola
Renske de Vries (lay-out)

Linoleumsnede voorblad: Jan ten Hoeve
Vormgever voorblad: Roelof Koster
Cartoon: Berend Krekt

Officieel orgaan van Plaatselijk Belang Mildam

Jaargang 5 - nr. 1

Verschijnt 4 x per jaar

Oplage: 325 stuks

Rekeningnr. Rabobank: 1099.61.005

t.n.v. Dorpskrant Mildamster Brêge

Wilt u reageren?

Dat kan per e-mail: DorpskrantMildam@gmail.com

òf schriftelijk:

Redactie Mildamster Brêge, p/a De Wissel 14, 8454 KT MILDAM

Inleveren kopij: vóór 15 februari 2010

(± één vel A4-formaat; lettertype Times New Roman; puntgrootte 12)

INHOUDSOPGAVE

Colofon	1
Contactpersoon Plaatselijk Belang	3
Buurtcoördinatoren	3
Van de voorzitter	3
Bewegwijzering in Mildam.....	5
Mildam heeft weer een luidklok.....	5
Nieuwe inwoners	6
Even voorstellen... ..	7
Presentatie 'Tusken wâld en wetter'	8
Interview met Jeen en Geesje Brouwer.....	10
Kroket.....	13
Waar-o-waar is dit plekje?	14
Bodemsanering Schoterlandseweg	15
Cartoon.....	16
'It katedrale labyrint'	19
Sophocles	20
'De Klokslag Mildam'	21
Vogelgeluiden herkennen	23
Waterput op Zanzibar.....	23
Aankomst Sinterklaas	24
Tjongerschool Mildam	25
W.A. Nijenhuischool Katlijk.....	27
Michiko	29
Fluitende duiven	30
Ietje Miedema opent 'Puur Groen'	32
Programma 60+ soos Mildam-Katlijk	33
Spooktochten	34
'Herberch Blues' in enige echte Friese juke joint	35
Pipernutemerk.....	36
Kerstwandeltocht in Mildam	36
Tryater mei Arendz Arends	37
Fotowedstrijd Tresoar	37
Nieuws van gymvereniging DTT	38
Stichting 'It Alde Tsjerkje Mildam' bestaat 30 jaar	40

Contactpersoon Plaatselijk Belang

Sietse van Dijk ☎ (0513) 63 60 66

E-mailadres: pbmildam@hotmail.com

Buurtcoördinatoren

Koene Bik, De Karn 19

Janny Jongedijk, Schoterlandseweg 33

Rykele Hoekstra, Schoterlandseweg 85

Piet Riemersma, Van Aylvalaan 22

Sietse van Dijk, Molenlaan 22

Ruth Samm, De Dobbe 27

Peter Dral, Weversbuurt 17

Willy v.d. Zee, Verzetslaan 23

Bruggelaantje/Milhoes/De Karn

Schoterlandseweg (west)

Schoterlandseweg (oost)

Van Aylvalaan/De Wissel

Canadezenlaan, Molenlaan

De Dobbe

Yntzelaan/Weversbuurt

Verzetslaan

VAN DE VOORZITTER

In de **dorpsvisie** van Mildam staat, dat de inwoners van Mildam zich over het algemeen zeer prettig voelen in hun dorp. De landelijke omgeving, de rust en de kleinschaligheid worden door hen als sterke punten beschouwd. De middelbare schooljeugd daarentegen vindt het eigen dorp saai.

De senioren zijn erg content met het jaarlijks reisje, de toneeluitvoering speciaal voor hun leeftijdsgroep, maar hebben toch een aantal concrete wensen zoals een pinautomaat, een computercursus en een ontmoetingsruimte. Uit deze summiere opsomming blijkt, dat er toch nog wel een aantal wensen zijn voor de toekomst.

Ook een wens was een **verbetering** van de **bewegwijzering**. Dit actiepoint is een van de 26 waar alvast mee werd gestart na het verschijnen van de aangepaste dorpsvisie 2007–2013. Op donderdag 19 november jl. zijn er nieuwe routeborden geplaatst. **Op pagina 5** in dit nummer kunt u hierover meer lezen.

Op 5 november jl. heeft het bestuur van Plaatselijk Belang zich bezig gehouden met de eerste onderdelen van de dorpsvisie en werd een aantal actiepunten verdeeld onder de bestuursleden.

Begin november waren alle elf voorzitters van het Plaatselijk Belang uit de gemeente Heerenveen bijeen in het dorps huis 'De Bokkesprong' in Bontebok. Tijdens deze vergadering vertelde een aantal voorzitters over hun aanpak en de tot nu toe geboekte resultaten van hun dorpsvisie. Hierna werd door de twee wijkmanagers van de gemeente een spiksplinternieuw organisatie model gepresenteerd. Dit model geeft aan hoe een bepaald actieplan van een dorp door de gemeenteraad en het college van Burgemeester en Wethouders wordt beoordeeld en afgehandeld. Dit model is door onze gemeente zelf ontworpen.

Wat betekent dit in de praktijk?

Voor het ambtelijke apparaat zal dit zeker een cultuuromslag betekenen. Immers, voorheen werd vrijwel alles uitgedacht in het gemeentehuis. Nu zijn er de dorpsvisies die een belangrijke basis vormen voor het gemeentebeleid.

Zoals met alle veranderingen zal dit nieuwe model vermoedelijk niet direct een revolutionaire ontwikkeling te zien geven. Er zijn nogal wat wensen van de elf dorpen en de middelen van onze gemeente zijn beperkt.

Hoe dan ook, men verwacht op het gemeentehuis veel van de zelfwerkzaamheid van de dorpen. Via werkbudgetten krijgen de dorpen de ruimte om zelf de regie te voeren over de eigen projecten. De gemeente heeft via besluitvorming in de bijeenkomst van de gemeenteraad van 20 april jl. duidelijk gemaakt, gericht te willen investeren in de vernieuwing van het Heerenveense platteland.

Wij, als bestuur, zullen ons uiterste best doen de samenstellers van onze dorpsvisie en de gemeente niet teleur te stellen.

Bauke Visser

Huismerkonderdelen

Nét zo goed en veel voordeliger

Bewegwijzering in Mildam

De **routeborden** in Mildam waren gedateerd en stonden er niet al te vrolijk bij. Enkele borden stonden verscholen in het groen en vielen daardoor onvoldoende op.

Er is een **nieuw ontwerp** (*Redactie: door Piet Riemersma*) gemaakt, waarbij als uitgangspunten de **kleuren** en het **wapen** van **Mildam** zijn gebruikt. De teksten zijn aangepast.

Verschillende firma's, waaronder ook plaatselijke, zijn gevraagd om een offerte uit te brengen. Uiteindelijk is het 'Dygra lichtreclames en bewegwijzering' uit Dronrijp die - als laagste inschrijver - de borden op donderdag 19 november jl. geplaatst heeft.

Namens Plaatselijk Belang,
Piet Riemersma

Mildam heeft weer een luidklok

Op woensdagmorgen 18 november jl. heeft Toine Daelmans (o.a. restaurateur van klokken) met hulp van Jan Kuipers, een 'nieuwe' klok opgehangen in de klokkenstoel van Mildam. Toeschouwers waren Wil Plantinga (Stichting Restauratie Hulpfonds Klokkenstoelen), Bauke Visser, Sietse van Dijk en Henk van der Kam. Ook Piet Bandell kwam nog even langs.

Door een ruilconstructie, bewerkstelligd door Jan Kuipers, heeft Mildam nu de klok uit Nieuweschoot gekregen. Deze werd in 1986 bij klokkengieterij Eijsbouts te Asten gegoten. De klok heeft het Latijnse opschrift:

EIJSBOUTS ASTENSIS ME FECIT ANNO MCM LXXXVI

De doorsnede van de onderkant van de klok is 69 cm; hij weegt 205 kg. De klok heeft een nieuwe smeedstalen klepel en nieuwe kogellagers gekregen.

Na diverse voorbereidingen en het aanbrengen van de dissels voor het luidtouw, werd het geheel omhoog getakeld en opgehangen. Daarna werd de klepel bevestigd. Als test werd de klok geluid, ook door Sietse en Henk. Alles functioneerde naar tevredenheid. De klok heeft een mooie, aangename klank.

Voor meer informatie over klokkenstoelen en klokken, zie www.klokkenstoelen.nl en www.daelmans.com.

NIEUWE INWONERS

Ook deze keer kunnen we nieuwe inwoners verwelkomen in Mildam:

Schoterlandseweg 8 Sanne Jacobi
Verzetslaan 27 Larry Krediet en Nienke Mol

Even voorstellen...

In het vorige nummer van de Brêge hebt u kunnen lezen dat twee leden de redactie hebben verlaten. Als nieuw redactielid verwelkomen we Henk van der Kam; hij heeft zich bereid verklaard om plaats te nemen in de redactie. Hij stelt zichzelf voor.

Sinds 9 juli 2004 woon ik met Geertje Hartkamp op de Verzetslaan. Mildam sprak ons aan vanwege zijn bosrijkheid aan de ene kant en zijn weidsheid aan de andere kant, met daartussen de Tjonger met zijn brêge.

Wat ons de eerste avonden en nachten in Mildam meteen opviel, was de weldadige stilte en rust die er heerst. Een andere verrassing was dat er een tennisbaan 'vlak om de hoek' bleek te zijn, zodat ik de sport, die ik sinds de middelbare school sporadisch beoefende, weer kon oppakken.

Al gauw had de tennisvereniging me gevonden als vrijwilliger voor onderhoud en het secretariaat.

Als medisch en farmaceutisch analist heb ik gewerkt in vele ziekenhuizen o.a. in Den Haag, Zwitserland en Tiel. Vanaf januari 1977 tot oktober 2006 in het ziekenhuis 'De Tjongerschans', waarvan ik de laatste 5 jaar gedetacheerd was in het Medisch Centrum Leeuwarden. Namens de ondernemingsraad in de Tjongerschans schreef ik af en toe stukjes voor het personeelsorgaan; in Leeuwarden kreeg dat een vervolg in het personeelsblad van de apotheek, dat de door mij ingebrachte naam 'Prik en Slik' kreeg.

Ik heb twee dochters en een zoon, die elders in het 'Heitelân' wonen. Geboren ben ik in Nijmegen en volgend jaar hoop ik op St. Jorisdag 64 jaar te worden.

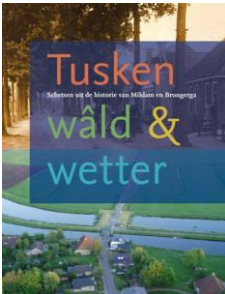
Geertje werkt als screener bij de 'Hulpverleningsdienst Fryslân' en gaat van wieg tot wieg. Als grote hobby heeft zij **schilderen met olieverf** en ze heeft me vereeuwigd op het strand (*zie foto op blz. 7*). Zelf heb ik een oude draad van genealogie opgepakt en ik mag graag lezen en in de tuin werken. Inmiddels zijn we al echte 'Blêdeklauwers' geworden.

Henk van der Kam

(Op pagina 20, 21 en 22 vindt u bijdragen van Henk v.d. Kam)

TUSKEN WALD EN WETTER

Presentatie 'Tusken wâld en wetter'

Op 26 september jl. vond de presentatie plaats van het Mildamster boek 'Tusken Wâld en Wetter'. De werkgroep, bestaande uit twaalf personen, zag toen pas het eindresultaat en... het mag er zijn! De Mildamster werkgroep presenteerde een boek dat aan alle verwachtingen voldeed, deze zelfs overtrof. Het is een prachtig boek geworden, een boek dat iedere inwoner van Mildam zeker zou moeten hebben.

Meer dan honderd mensen, bestaande uit sponsors, genodigden en belangstellenden, waren aanwezig tijdens de presentatie in 'Hof van Schoterland'. De voorzitter van de werkgroep, Klaas Woudstra, (oud-Mildamster), heeft het eerste exemplaar aangeboden aan de burge-meester van Heerenveen, drs. P.M.M. de Jonge.

Woudstra zei in zijn toespraak: "Je schrijft een boek over een plaats als Mildam maar één keer. Het is enorm veel werk om van alles te vinden wat belangrijk is om in een boek vast te leggen. Je doet het uiteindelijk omdat je van je dorp, je omgeving houdt en omdat je het belangrijk vindt dat de jeugd (de toekomst) weet hoe het vroeger was in deze omgeving."

Uiteindelijk is er genoeg boven tafel gekomen, er is zelfs nog stof over. Alles kon niet in het boek opgenomen worden, het zou te dik, te duur zijn geworden. Wat niet opgenomen is, komt misschien nog wel eens in onze dorpskrant.

De verkoop van het boek loopt geweldig; er zijn 800 exemplaren gedrukt en op dit moment zijn er meer dan 650 verkocht! Sinds de presentatie verkopen we nog dagelijks boeken.

Dat het zo'n mooi, goed verzorgd en kleurrijk boek is geworden - en dat voor slechts dertig euro - is niet in de laatste plaats te danken aan de ruimhartige financiële steun van veel sponsors en donateurs. En dat ondanks de kredietcrisis!

Ondanks zorgvuldige correcties zijn er in het boek 'Tusken Wâld en Wetter' toch een aantal foutjes geslopen. Sommige zijn niet van belang voor het lezen van het boek. Twee fouten zijn echter storend:

Op **blz. 12** staan, bij de foto over de Gereformeerde meisjesvereniging 1946, wel de juiste namen vermeld, maar niet in goede volgorde. Hieronder staan de namen in de juiste volgorde:

Gereformeerde meisjesvereniging 'Bidt en Werkt' 1946

Achter: Antje W. Hoekstra, Geeske Claus, Jetske Heida, Feikje Krekt, Neentske Hoekstra, Geertje Krekt, Anna S. Hoekstra en Wiepk Mulder.

Midden: Sippie Wiebenga, Imkje S. Hoekstra, Ytje Kampen, Geertje de Jong, Jantje Hoekstra en Lieuwkje de Glee.

Voor: Gretha Zwanenburg, Jantje de Jager, Klaasje v.d. Bosch, Sietske Snijder en Annigje de Vries.

Op **blz. 174** staan bij de middelste foto, de promotie van V.V. Mildam naar de vierde klasse, verkeerde namen; hieronder staan de juiste namen.

Ook in 1982 werd Mildam kampioen en promoveerde naar de 4e klasse van de KNVB.

Standaard: Klaas Hoekstra, trainer, Jaap v.d. Vlucht, Theun v.d. Woude, Bennie Bos, Paul v.d. Wal, Oene Wagenaar, Jeen ten Hoeve, Gerard Frans en Uilke Jongedijk.

Voor: Peter Bron, Thomas v.d. Hoeff, Janco Bouma, Nico de Groot, Jan Bos en Jan v.d. Hoeff.

Zoals u hebt kunnen lezen, zijn er nog boeken te koop. Wanneer u nog een boek wilt hebben: bel of mail naar Grietus Brouwer, Milhoes 1, Mildam, ☎ (0513) 64 69 56 of cunera@chello.nl.

Interview met Jeen en Geesje Brouwer

Jeen Brouwer, de laatste boer in de Yntzelaan. Jeen en Geesje Brouwer vertrokken in 2003 uit hun boerderijtje aan de Yntzelaan. Zij verhuisden naar de Canadezenlaan, naar een knappe burgerwoning. Op hun oude plek woont nu de familie Jansen van Galen.

Het (voormalige) huis van Jeen en Geesje Brouwer aan de Yntzelaan

Jeen werd aan de Yntzelaan geboren in 1924; het huis was toen nog nieuw. Vader en moeder, beiden Mildamsters, woonden er nog maar een jaar of vier. De Yntzelaan was bij hun huis goed begaanbaar, verderop was het een modderpad. Langs de hele laan stonden kleine beoendinkjes. Jeen ging bij meester Woudstra naar school, de vader van Klaas Woudstra, schrijver van het geschiedenisboek van Mildam. Daarna ging hij vier jaar naar de landbouwschool in Heerenveen en werd knecht bij een tante van Geesje in Nijelamer (zo hebben ze elkaar leren kennen).

Vanaf 1938 veranderde de wereld in rap tempo. De oorlog kwam er aan, het Nederlandse leger werd gemobiliseerd. Jeen heeft ze nog gezien, op het station, de soldaten die op moesten komen, sommigen met de geheel versleten veldjas nog aan. Verder hadden ze niks. De Duitsers kwamen nog met paarden; de Canadezen een paar jaar later hadden helemaal geen paarden meer. De oorlog verliep trouwens vrij rustig in Mildam. Er waren geen NSB'ers. In opdracht van de bezetters moest er graan en aardappelen worden verbouwd. Er moest een aantal koeien de deur uit.

Geesje kwam uit **Wolvega**. Ze was de derde uit een gezin van 10 kinderen. Als kind kreeg ze hersenvliesontsteking. In die tijd was er nog geen penicilline. Nadat ze door de ziekte heen kwam had ze vaak hoofdpijn. Dat was de reden dat zij, na acht klassen lagere school, niet heeft mogen doorleren. "Dat is niets voor jou", zeiden de ouders. Ze vindt het nog steeds jammer dat het toen zo gelopen is.

Jeen en Geesje ontmoetten elkaar in Nijelamer. Ze hadden lang verkering. "Jeen kon niet bij zijn moeder weg", zegt Geesje. Zij werkte in Wolvega bij de bakkerij Orvelte; daar wilden alle meisjes wel werken, want daar kon je veel meer verdienen dan als hulp in de huishouding. Ze verdienden daar 16,70 gulden per week.

Jeens moeder overleed op 56-jarige leeftijd. Jeen en Geesje, die toen zes jaar verkering hadden, trokken in bij heit aan de Yntzelaan en trouwden toen. Dat was in 1951. Hokken/ongetrouwd samenwonen was er toen nog niet bij. Jeen lacht wat. Ze zijn nu, 29 november, 58 jaar getrouwd. Ze kregen twee dochters en een zoon; die wonen in de buurt. Een kleindochter werkt nu op een boerderij in Zweden, na ook in Nieuw-Zeeland gewerkt te hebben.

Net na de oorlog, in zijn jonge jaren, werkte Jeen bij een loonwerker in de ontginning van de Noordoostpolder, van zijn 22ste tot zijn 32ste. In het begin was hij daar de hele week in een kamp voor polderwerkers, later reed hij samen met een collega dagelijks heen en weer. "Doe 't heit syn nocht hie, kaam ik thús."

Jeen nam de boerderij over en breidde die geleidelijk uit, zonder veel te investeren. Toen hij ophield, molken ze 21 koeien en hadden ze 3000 legkippen. De kippenhokken stonden aan de overkant van de laan. De koeien waren op meerdere plekken gestald en ook het land lag verspreid, tot in Katlijk en aan de Stelweg. Het was een bewerkelijk geheel.

Al het werk werd gedaan met het paard en met de loonwerker. Het fokken met het paard, altijd een Fries, was een hobby. Voor het kort houden van het gras op het erf hielden ze een geit.

Heel vroeger werd er aan huis geslacht, meestal een varkentje. Later werd dat elk jaar een pink, maar niet meer aan huis. Het dier ging levend weg en kwam in stukjes terug; die gingen de diepvries in. Geit werd er nooit gegeten bij de Brouwers. Zo'n lief dier slacht je niet. Jeen slachtte zelf wel kippen, ook wel voor anderen. Zo slachtte hij eens krielkippen voor een kennis, waarbij de vrouw des huizes beslist niet mocht weten dat het de eigen krielkippen waren. Jeen bracht het geslachte gevogelte aan huis; er werd door de vrouw des huizes opengedaan. Jeen bracht een koppeltje geslachte patrijzen, of ze die wel lustten. Later kreeg hij te horen dat patrijs toch niet zo bijzonder was, 't was krekt kip.

Toen ze in 1976 stopten met melken, kreeg Jeen werk bij de freule, als bosarbeider. Ze deden het werk in de bossen met vier man. Jeen nam daarbij ook wel zijn paard mee. Dit werk eindigde in 1981. Hij heeft weinig goede woorden over voor het zware materieel waarmee tegenwoordig in het bos wordt gewerkt.

Vellinga, de rentmeester, komt nog steeds af en toe langs en ook de freule laat nog wel eens wat van zich horen.

In het dorp was Jeen actief als penningmeester van Plaatselijk Belang, secretaris van 'De laatste eer' en penningmeester van het schoolbestuur. Daar trof hij nog even zijn oude schoolmeester Woudstra, die opgevolgd werd door Ger Bos. "Met hem had ik wel eens strijd"; Jeen hield de hand stevig op de knip.

Vroeger had de school zo'n 70 leerlingen. De lessen werden gegeven door twee leerkrachten en een stagiair (de kleuterschool was vroeger apart).

Jeen is nu dus 85. Hij is net gekeurd voor zijn rijbewijs en is goedgekeurd. Een jaar of zes geleden had hij een vervelende longontsteking. Zijn longen werden daarom nog een aantal jaren gecontroleerd. De laatste controle was dit jaar; de dokter zei dat zijn longen nog net zo goed waren als drie jaar geleden en hij hoeft niet meer terug te komen.

Geesje is 83 jaar.

Zes jaar wonen ze nu aan de Canadezenlaan. Geesje mist het mooie uitzicht aan de Yntzelaan. Wij merken op dat het daar nu toch ook helemaal anders is geworden. Ook als ze er waren blijven wonen, was het daar nu niet meer zo als zes jaar geleden. Dat zijn ze met ons eens. We hopen dat ze nog lang mogen wonen aan de Canadezenlaan, toch niet slecht. "It koe folle minder".

Henk Hidding en Lily Tola

SAMENLEVING

Kroket

Mijn werk doe ik voor een deel bij Gasunie. Eén, twee of drie dagen per week reis ik met een tas met schrijfspullen, mijn agenda, wat vaktijdschriften en een zakje boterhammen met kaas er tussen, naar Groningen. Mijn werkplek is op de twaalfde verdieping van het mooie Gasuniegebouw met uitzicht op de 'Oale Grieze', de Martinitoren.

Om een uur of twaalf ga ik samen met collega's naar beneden naar de kantine. In de kantine is allerlei lekker eten te koop. Er zijn ook **kroketten**, twee soorten: de gewone kroket en een grotere, lichtbruine, de Kwekkeboomkroket. Soms neem ik een kroket, altijd een gewone. Ik leg de kroket op een van mijn boterhammen met kaas en doe daar dan lekker veel mosterd op, heerlijk! Geweldig lekker is dat.

Laatst waren er opeens drie soorten kroketten. Er was een soort bij gekomen, iets kleiner dan de gewone. Er stond een klein bordje bij met daarop het woord '**halalkroket**'. Ik aarzelde geen moment en nam een halalkroket voor op mijn boterham met Goudse kaas, erg benieuwd hoe die zou smaken. Nou, hij bleek veel lekkerder nog dan de gewone kroket.

Net als in de gewone kroket, zit er in de halalkroket veel meel en maar een paar draadjes vlees, maar wel rundvlees denk ik, ritueel geslacht en misschien met wat andere kruiden. Van wat 'halal' precies betekent, daar weet ik verder weinig van. Van moslims weet ik ook niets, maar ze hebben lekkere kroketten!

Henk Hidding

Waar-o-waar is dit plekje?

De foto's van de vorige keer. Op **foto 1** was een gedeelte te zien van de **boerderij** van **Heida** aan de Schoterlandseweg nummer 105. Een van de opvallende punten is het karakteristieke stijlelement boven het raam van de kajuit. Op **foto 2** was de **voorgevel** van het **nieuwe bezoekerscentrum** van It **Fryske Gea** te zien. Dit vindt u aan de Schoterlandseweg 24.

De vorige Brêge was de laatste van de 4de jaargang. Dat betekent dat er een prijs wordt uitgereikt aan hem of haar die de meeste plekjes goed heeft geraden in de laatste 4 nummers van de Brêge. De nek-aan-nekrace tussen Pietsje Koen en Maaïke Holtrop is door Maaïke gewonnen. Maaïke, gefeliciteerd.

De **eindstand** van de ladder van jaargang 4:

Maaïke Holtrop	6p
Pietsje Koen	5p
P. Balstra-Van Essen	1p
L.C. de Rooy	1p

De nieuwe foto's:

Foto 1

Foto 2

Nieuwe ronde, nieuwe kansen! Per goedgeraden plekje krijgt u 1 punt. De nieuwe foto's zijn weer in of in de buurt van Mildam gemaakt. Herkent u de plekjes, mail dan het adres of een omschrijving van de plekjes naar: DorpskrantMildam@gmail.com. Oplossingen kunt u ook schriftelijk inleveren bij: Sietse van Dijk, Molenlaan 22, Mildam.

De oplossingen kunnen tot uiterlijk **6 weken** na het verschijnen van de krant bij ons worden ingeleverd.

Sietse van Dijk

SAMENLEVING

Bodemsanering Schoterlandseweg

De verontreiniging met benzine in de bodem onder het voormalige pompstation bij het 'Hof van Schoterland' zal worden opgeruimd. Dit voorjaar is het saneringsonderzoek afgerond (Ingenieursbureau Oranjewoud).

Door dit onderzoek is bepaald hoe de verontreiniging zal worden opgeruimd. De gekozen methode wordt uitgewerkt tot een gedetailleerd plan, dat in december gereed zal komen. Daarna volgt de inspraakprocedure. Iedereen kan het plan inzien en zienswijzen of bezwaren indienen. Na eventuele aanpassingen van het plan geeft de provincie een beschikking. Dan kan het bestek worden gemaakt, de aanbesteding gehouden en daarna kan de aannemer met de beste aanbieding aan de slag. Dan is het **naar verwachting najaar 2010** (op zijn vroegst). Het geld voor onderzoek en sanering komt bij gemeente en provincie vandaan (ISV-geld*).

(*ISV = Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing).

Het plan van aanpak gebeurt in overleg met de bewoners. Op 6 november jl. is er nog gegraven om de precieze ligging van de tanks ten opzichte van de fundering van de bebouwing te bepalen.

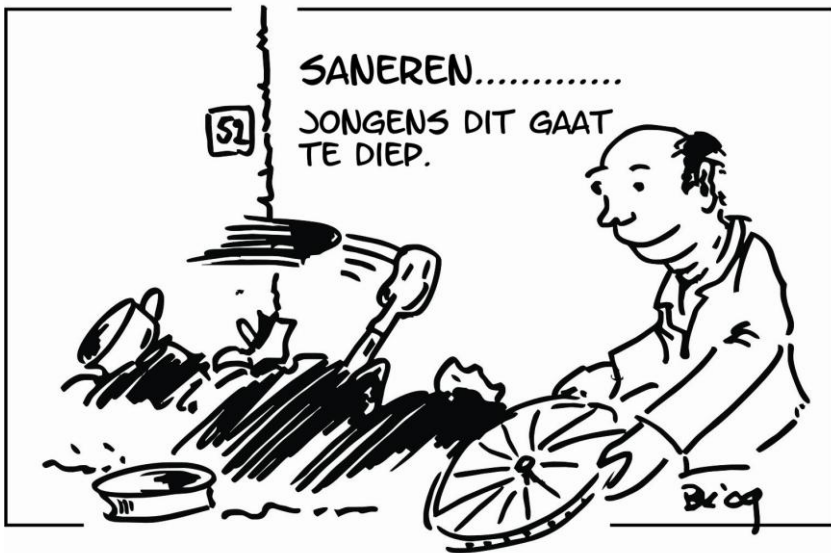
De verontreiniging

Op de plek van de verontreiniging is ongeveer zestig jaar lang benzine en diesel verkocht. Vermoedelijk heeft één van de ondergrondse tanks tussen **Schoterlandseweg nrs. 50** (het 'Hof') en **52** gelekt.

Geschat is dat er van de weggelekte brandstof nog ongeveer 1.600 kilogram aanwezig is. De verontreiniging heeft zich in de grond verspreid tot een diepte van een meter of negen. In het grondwater zijn stoffen, afkomstig uit de benzine, terug te vinden tot wel 20 meter diep. Hoe ver de verspreiding in het grondwater precies is gekomen, is niet bekend.

Veel van de gelekte brandstof, naar schatting 1.500 kilogram, is blijven hangen in en op de leemlaag, die daar aanwezig is tussen 3 en 4 meter diep. Hier is nog steeds pure benzine aanwezig. Onderzocht is of er benzinedamp uit de bodem in de woningen komt. Dit blijkt niet aantoonbaar het geval. De daadwerkelijke risico's van de verontreiniging zijn dus beperkt.

De Blêdeklaauwer

Saneringsonderzoek

In het saneringsonderzoek is onderzocht op welke manier de verontreiniging het beste kan worden aangepakt. Duidelijk is dat verwijdering van alle verontreiniging niet haalbaar is. Daarvoor zouden bijvoorbeeld twee woningen én het Hof van Schoterland moeten worden gesloopt en herbouwd.

Volgens de regelgeving is de verontreiniging wel zo ernstig dat er maatregelen moeten worden genomen. Ook 'niets doen' kost geld. Er moeten dan bijvoorbeeld regelmatig controles worden uitgevoerd om te weten hoe de situatie zich ontwikkelt.

Gekozen is voor een 'kosteneffectieve' aanpak waarmee een groot deel van de verontreiniging wordt verwijderd. De tanks en de sterk verontreinigde grond er omheen worden ontgraven en afgevoerd. Voor de aanpak van de overblijvende verontreiniging zijn **twee methoden** bestudeerd:

- 1) de **chemische aanpak** met behulp van waterstofperoxide, gevolgd door een biologische nazuivering. Bij deze aanpak worden waterstofperoxide en een katalysator in de bodem gebracht. De benzine wordt door dit mengsel bij lage temperatuur (ca 35 graden) verbrand. De moeilijkheid bij deze methode is om de betreffende chemicaliën overal snel genoeg bij de verontreiniging te brengen.
- 2) de zogenoemde **tweefasenextractie**, eveneens gevolgd door een biologische bodemreiniging. Hierbij wordt de nog aanwezige pure benzine zo veel mogelijk aan de bodem onttrokken door er met een compressor lucht doorheen te blazen. De benzine uit de beluchte bodem verzamelt zich hierdoor in een laagje boven het grondwater. Dit laagje wordt op een aantal plaatsen uit verticale filters opgeslorpt en ook de bodemlucht waarin veel benzinedamp zit, wordt onttrokken. Omdat er zowel vloeistof als damp onttrokken wordt, noemt men dit een tweefasenextractie.

Deze tweefasenextractie duurt naar schatting een half jaar. Hierna blijft er nog in het grondwater opgeloste – en aan de grond gebonden - verontreiniging achter. Deze zullen worden aangepakt door de natuurlijke biologische afbraak te stimuleren. De bodem wordt gespoeld met grondwater waaraan meststoffen voor het bodemleven zijn toegevoegd en er wordt opnieuw lucht door de bodem geblazen. De periode van gestimuleerde biologische afbraak duurt 1,5 tot 2 jaar.

De eerste methode is in de Mildamse situatie als minder bedrijfszeker beoordeeld. **Daarom is gekozen voor de tweede aanpak.** Oranjewoud schat dat na afloop zo'n 95% van de verontreiniging zal zijn verwijderd of afgebroken. Er is dan een stabiele situatie ontstaan waarbij geen verdere verspreiding van de verontreiniging optreedt; de risico's op blootstelling aan de verontreiniging zijn verder afgenomen.

Hinder

Voor het langdurig spoelen en beluchten van de bodem is een uitgebreid stelsel van leidingen en verticale filters nodig, die worden aangestuurd vanuit een zeecontainer. Tijdens het installeren van de filters en leidingen worden de tuinen opgebroken en bij het verwijderen ervan nog eens. Ook is er plek nodig voor een zuivering van het onttrokken grondwater. De geluidsoverlast schijnt mee te vallen. De betrokken bewoners kunnen op een andere locatie komen luisteren.

Hoe het verder gaat? We zullen er in de nabije toekomst meer over horen en lezen. De gemeente zal de buurt verder voorlichten over de plannen, misschien (ook) wel op de jaarvergadering van Plaatselijk Belang. Uiteindelijk zal over de resultaten een evaluatierapport worden opgesteld, waarin we kunnen lezen of de beoogde doelen zijn gehaald.

Henk Hidding

Rechts het Hof van Schoterland. Achter de Volkswagen is nog juist de benzinepomp te zien.

It katedrale labyrint

Oan `e seam spat
in hoarnûle op
út `n hazzelnutebeam

grasjeus wize popelieren
my de wei
by opbrutsen strjitten del

nei it lok, dat stil
skûlet tusken stapels stiennen

tiid slûget, hjir
op pylders
ûnder mûtsen fan mos

yn it ferlitten midden
dûnsje mûzen, rûn
in brutsen grêfsark hinne
wêr't it lêste blêd noch
net op fallen is.

© Hiltsje Jongsma, juni 2009

*Bovenstaand gedicht over de **Ecokathedraal** in Mildam is geschreven door **Hiltsje Jongsma** uit **Elsloo**. Dit gedicht is met haar toestemming opgenomen in de Brêge.*

Voor meer gedichten en prachtige foto's van Hiltsje: kijk op www.sinneskyn.nl

Sophocles

In het vorige nummer van de Brêge stond een leuk interview met onze plaatsgenoot, de bezorger van de Leeuwarder Courant, die de Griekse voornaam Sophocles heeft. Een vernoeming naar een Griek uit de oudheid. Nieuwsgierig geworden naar deze Sophocles ging ik op onderzoek uit. Daarbij benaderde ik onze Mildamster Sophocles die tot mijn verrassing een avond in de pen klom en zo zijn bijdrage aan dit stukje leverde.

De Sophocles uit de klassieke oudheid was aanvankelijk acteur, maar vanwege zijn zwakke stem ging hij al gauw over tot het schrijven van treurspelen. Dat gebeurde in dichtvorm.

In die tijd, de vijfde eeuw voor Christus, waren tragedies erg populair. Ze werden tijdens de jaarlijkse feestelijkheden in een theater (van Griekse oorsprong) opgevoerd. Je kon in wedstrijdverband meedoen als je tenminste vier stukken (3 tragedies en een satiredrama) ten tonele bracht.

Sophocles had literair talent; deed hier aan mee en werd 24 maal bekroond als winnaar.

In totaal heeft hij in zijn leven 123 stukken geschreven, waarvan er helaas maar zeven volledig bewaard zijn gebleven. Hiervan zijn de bekendste wel '**Electra**' en '**Koning Oedipus**'. Dit laatste wordt als zijn grootste werk beschouwd en gaat over een trotse en zelfbewuste heerser, die uiteindelijk een verwoorpene in ballingschap wordt. Een tragische ommekeer!

Dat deze oude tragedies ook in onze tijd nog populair zijn, komt omdat thema's als liefde, jaloezie, verraad, wraak en dood universeel zijn.

Sophocles had bij de wedstrijden eigenlijk maar twee grote concurrenten: Aeschylus en Euripides. Sophocles was echter degene die aan zijn stukken de sterkste structuur gaf en daardoor de meeste bekroningen kreeg. Hij besteedde zijn tijd niet alleen aan het dichten van treurspelen, maar had in zijn leven ook nog religieuze, politieke en militaire functies. Sophocles behoorde tot de hoogste kringen in Athene, ook op artistiek en intellectueel niveau. Hij bereikte de hoge leeftijd van 90 jaar.

Henk van der Kam en Sophocles Tryfonides

SAMENLEVING

'De Klokslag Mildam'

Heel vroeger, in de 18^e eeuw en daarvóór, waren de meeste mensen - wat de tijd betreft - grotendeels aangewezen op het luiden van een klok.

De meeste steden en dorpen hebben wel een kerk met een toren, waarin een klok hangt. Rijkere gemeenten hebben vaak zelfs een grote en een kleine torenklok. De wat armere gemeenten hebben - bij gemis van een kerktoren - dikwijls een **klokkenstoel** naast de kerk.

Het gebied waar omwonenden de klok konden horen, noemt men ook wel het klokslaggebied of kortweg '**de klokslag**'. Op oude landkaarten kun je dat terugvinden. Iedere plek had wel z'n 'klokslag', zo ook **Mildam** en **Brongerga**.

Het luiden van de klok(ken) diende niet alleen voor de tijd, maar ook om de omwonenden ergens op te attenderen (kerkelijke en koninklijke feesten, huwelijken, begrafenissen) of te waarschuwen bij onheil. Zo werden bv. in de nacht dat de watersnoodramp van 1953 zich voltrok, vele klokken geluid om de mensen te wekken.

In Mildam hebben we tegenwoordig een sirene om de bevolking tegen gevaar te waarschuwen. Die doet je iedere maand opveren, want het geloei gaat je door merg en been.

Op welke tijdstippen de klokken van Mildam en Brongerga werden geluid is mij niet bekend. Wel weet ik uit eigen ervaring hoe dat in het dorp **Spannum** ging. Want daar heb ik vroeger als hulp van de koster de grote torenklok vaak geluid. Dat werd toen nog handmatig gedaan! Iedere dag om 08.00 en 12.00 uur en op zaterdagavond om 18.00 uur als er de volgende dag kerkdienst in eigen dorp was. Verder op 4 mei met dodenherdenking en met de jaarwisseling 's nachts om 24.00 uur. Bij begrafenissen werd iemand uit het dorp ingehuurd om naast de grote ook de kleine klok te luiden. Inmiddels is ook daar het luiden der klokken geautomatiseerd.

Dat automatiseren ook z'n nadelen kan hebben, las ik in de Belgische courant 'De Standaard':

'Kerkklok op hol door bliksemingslag'

De klokken van de Bon Pasteurkerk in het Vlaamse Moeskroen hebben vannacht de inwoners wel een uur lang uit hun slaap gehouden. De kerk heeft de hoogste toren van de stad, dus het geluid van de klokken draagt tamelijk ver. De politie ontving talloze oproepen van misnoegde burgers. De koster vertelt: "Omstreeks 4.45 uur sloeg de bliksem in, waardoor het gevaarte van de klokken op eigen kracht in werking werd gezet. De computer die dit mechanisme bedient, reageerde niet meer. Uiteindelijk moesten we de elektriciteit in de toren afsluiten."

Dat het ook anders kan blijkt uit een recent bericht in de Leeuwarder Courant, waarin melding wordt gemaakt dat het in **Langweer** wel erg stil is, omdat er niet meer geluid kan worden vanwege een haarscheurtje in het aandrijfmechanisme van de klok. En hun reserveklok, die alleen nog tijdens begrafenissen wordt gebruikt, is door slijtage aan het verpulveren.

In het onlangs verschenen boek 'Tusken wâld en wetter' kunt u in hoofdstuk 9 lezen over de klokken van Mildam en Brongerga; op pagina 258 staat een leuke anekdote over de klok van Oudehorne.

Henk van der Kam

Vogelgeluiden herkennen

Rob Stegeman houdt komend jaar een **praktijkcursus** 'vogelgeluiden herkennen', te beginnen in de tweede helft van januari. Er zingen dan nog maar weinig vogels; in de loop van februari en maart komen er elke week nieuwe bij.

's Ochtend vroeg op pad, verreikijker mee, luisteren en zien is de bedoeling. Als u interesse hebt, bel of mail Rob voor nadere informatie en afspraken.

Rob Stegeman, ☎ (0513) 68 24 26 of e-mail: robenbrigit@hetnet.nl
Eén cursist heeft hij al.

INGEZONDEN

Waterput op Zanzibar

Namens pastor Khalfan en zijn gemeente in Zanzibar willen wij iedereen die heeft meegedaan aan onze autowasactie afgelopen augustus hartelijk bedanken!

Een paar weken na de actie kregen we per e-mail een aantal foto's die we via de dorpskrant graag aan u willen laten zien. De waterput staat er dankzij uw hulp! Nogmaals bedankt!

Groeten,
Roeland Hoekstra en Pytsje Mevius

Voor groot en klein,

Ik ben zaterdag 14 november in Schiedam aangekomen. Jullie hebben dat vast op tv gezien. Het was een lange reis en ik ben blij dat ik er weer ben.

Vrijdagmorgen 4 december breng ik een bezoekje aan de kinderen van de Sjengerschool. Van de juffen heb ik begrepen dat ze mij rond 9.00 uur verwelkomen op het schoolplein.

Iedereen die het leuk vindt mij daar te ontmoeten, is welkom.

Als alle schoolkinderen in de klassen zijn,

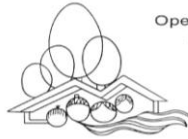
is er voor nog niet-schoolgaande kinderen de gelegenheid mij een handje te geven. Bij goed weer op het schoolplein, bij slecht weer in de hal van de school. Daarna ga ik de groepen 0, 1, 2, 3 en 4 een bezoekje brengen.

*Tot ziens op vrijdag 4 december,
Greetjes van Sinterklaas*

Tjongerschool Mildam

www.tjongerschool.nl
administratie@tjongerschool.nl
Gecertificeerde Daltonschool

Openbaar Basisonderwijs
Tjongerschool
Mildam

Nieuws van de Tjongerschool

Sinneautorace

De Tjongerschool had groep 7/8 ingeschreven voor deelname aan de 'Sinneautorace'; dit op uitnodiging van de Gemeente Heerenveen die meedeed aan het landelijke project 'Duurzaamheid'. De leerlingen van groep 7/8 hebben fantastisch samengewerkt aan de sinneauto. Met als resultaat een prachtige bokaal voor het meest creatieve ontwerp (*zie foto*).

Sportstad Heerenveen

De kinderen van groep 3 t/m 8 sporten één keer per maand in Sportstad Heerenveen. Door subsidie van de overheid i.s.m. de Gemeente Heerenveen is het mogelijk de kinderen per bus naar Sportstad Heerenveen te vervoeren. Daar komen de leerlingen in aanraking met sporten die niet in onze dorpen aangeboden worden: zwemmen, trampolinespringen, badminton, enz. Aansluitend kunnen de kinderen deelnemen aan buitenschoolse sportactiviteiten. Na 17.00 uur worden de kinderen door hun ouders weer opgehaald. Voor meer informatie kunt u ook een kijkje nemen op onze schoolsite: www.tjongerschool.nl
Klik vervolgens aan: 'Nieuws' en daarna 'Overzicht'.

Typediploma

De leerlingen van groep 7 en 8 kunnen sinds dit schooljaar als buitenschoolse activiteit deelnemen aan een typecursus die op donderdagmiddag gegeven wordt. De animo is zo groot dat we zelfs twee groepen hebben kunnen starten. We zijn heel benieuwd naar het aantal geslaagden. We wensen alle deelnemers alvast veel succes.

Sintviering

Op vrijdag 4 december a.s., zo rond de klok van 9.00 uur, verwachten we Sinterklaas met zijn Pieten bij ons op het schoolplein. Natuurlijk zijn ook ouders (met nog niet-schoolgaande kinderen) en andere belangstellenden welkom bij de ontvangst van de Sint.

Helaas hebben we in school te weinig ruimte om aan alle niet-schoolgaanden plaats te bieden.

Als de schoolkinderen in de klassen zijn, bestaat er een mogelijkheid voor zeer jonge kinderen Sint even een handje te geven. Bij goed weer op het schoolplein, bij slecht weer in de hal van de school.

En wist u dat...

- de Tjongerschool een van de 4 genomineerde scholen van Nederland was voor de landelijke dyslexietrofee?
- we binnenkort toch nog kunnen genieten van het 'Okkie-concert', ondanks de perikelen bij het Centrum voor de Kunsten a7?
- de voorbereidingen voor het kerstfeest alweer zijn begonnen.
- de Tjongerschool nog steeds een goede school is en dat de andere scholen van ons bestuur hard op weg zijn weer in het basisarrangement te komen. Informatie vindt u op www.onderwijsinspectie.nl; klik aan: 'Zoek scholen'.
- we u graag welkom heten op onze schoolsite.
- als u op zoek bent naar een school voor uw kind(eren), u van harte welkom bent.

Namens het team en de kinderen van de Tjongerschool wensen we u alvast fijne feestdagen.

Hiltsje Leffering, dir. Tjongerschool

Fabrieksgarantie

loopt gewoon door, ook voor uw nieuwe auto.

Automobilbedrijf T. Mevlus Mildam

W.A. Nijenhuischool Katlijk

School voor christelijk basisonderwijs

Bisschoplaan 12 , ☎ (0513) 54 21 77, (www.nijenhuischool.nl)

Sprookjespeurtocht

De ouderraad had voor de leerlingen en hun ouders een spannende avondspeurtocht uitgezet. Het thema was 'Sprookjes'. Tijdens de route kon je verschillende figuren uit diverse sprookjes tegenkomen. Je kreeg dan een opdracht waarvan je het antwoord invulde op de antwoordenlijst. Het was spannend zo in het donker. Gelukkig had ieder een zaklamp bij zich, maar toch...

Het eindpunt van de tocht was de school, waar iedereen een lekkere pannenkoek en drinken kreeg. Ondertussen kon elk groepje de laatste opdracht dan doen. Een prachtige avond!

Kinderboekenweek

Anderhalve week lang leek het wel feest op school met het thema '**Aan tafel! - Eten en snoepen in kinderboeken**' van de Kinderboekenweek. In dat kader waren er allerlei activiteiten: bakken, gezonde hapjes klaarmaken, recepten bedenken, voorlezen, boeken 'verslinden', onderzoekjes doen, enz. Als afsluiting werden de uitgenodigde ouders

getrakteerd op hapjes en drankjes, liederen en toneel.

De leerlingen hadden een receptenboek gemaakt, dat iedereen mee naar huis kreeg om thuis de diverse gerechten en/of hapjes te maken; om thuis te gaan 'kokerellen'. Het project werd op school afgesloten met een gezamenlijke maaltijd met de leerlingen.

De M.R.

De M.R. is weer bij elkaar geweest om diverse schoolse zaken door te nemen, een nieuw M.R.-lid te verwelkomen en afscheid te nemen van een lid dat er namens de ouders inzat.

Informatieavond voor ouders

De infoavond van 14 september 2009 werd door veel ouders bezocht. Zij konden kennis nemen van wat de leerlingen allemaal leren in een bepaald leerjaar, kennismaken met de leden van de ouderraad en te weten komen hoe ons leerlingvolgsysteem werkt. De ouders van leerlingen van groep 8 kregen voorlichting over de route die de school volgt om met de leerlingen en ouders tot een evenwichtige keuze te komen voor het Voortgezet Onderwijs. Dit alles gebeurde d.m.v. een roulatiesysteem onder leiding van de leerkrachten. Een goede informatieve avond, zo bleek uit de reacties van de ouders.

Sint Maarten

De kinderen van groep 1 t/m 8 waren volop bezig met de voorbereidingen van Sint Maarten op 11 november jl. 'Waarom vieren we dit?' en 'Hoe vieren we dit?', kwam naar voren in de groepen.

Een lampion maken naar eigen ontwerp hoorde daar natuurlijk bij, net zoals het aan elkaar laten zien van de werkende lampionnen.

Namens het team CBS W.A. Nijenhuischool,
B. Wemmers (dir.)

"Het regent"

"Mitchi, breng je een paraplu naar je vader?" zei moeder. "Waarom ik dan altijd?" Dat zei ik niet, maar ja... het middelste kind is het makkelijkst, misschien.

Vader werkte bij de kolenmijn, ongeveer 15 minuten lopen van ons huis. Ik heb mijn jas aangedaan en ging op weg, met een paraplu voor vader.

Het regende hard en het werd donker buiten. Onderweg heb ik meer mensen zien lopen met een extra paraplu. Ik liep met ze op tot boven op de heuvel. Daar waren veel sterke lampen.

Ik stond vooraan en kon goed kijken. Mijnwerkers kwamen naar buiten, maar iedereen leek op elkaar met die zwarte gezichten. Ik kon mijn vader niet vinden.

Toen kwam de bekende stem van vader: "Mitchi, kom je met mijn paraplu? Bedankt." En zijn stem was helemaal wit in de lucht.

Wij gingen samen naar binnen in een groot gebouw. Het was er lekker warm. Hij heeft voor mij een vruchtensap gekocht uit de automaat en ging naar het grote badhuis.

Toen hij terugkwam, was het gewoon het gezicht van mijn vader.

Lopend terug naar huis hebben we veel gepraat over school en andere dingen. Thuis wachtten moeder en zusters op ons met lekker eten.

Als ik een zwarte piet zie, glimlacht die naar mij, maar ik herken hem niet... Dan denk ik aan mijn vader van toen.

Michiko Sugawara

Fluitende duiven

Afgelopen zomer, het was een van die mooie dagen waarop je in de tuin kon zitten, hoorde ik plotseling een hoge fluittoon en direct daarop zag ik een vlucht duiven overkomen. Zij waren geschrokken en angstig - dacht ik - door de hoge fluittoon die ook mij deed schrikken.

De kat van een van de burens, die zich had verlekkerd om een jonge vogel te verschalken en nu bij de vijver probeerde haar dorst te lessen, schrok zo van het gefluit, dat zij zonder uit te kijken een sprong maakte die haar in het water deed belanden. De krijs van de kat was nog scherper van klank dan het fluiten in de lucht. Overigens heb ik poes daarna niet weer gezien. Ze zal de tuin te gevaarlijk hebben gevonden. Ik keek in de lucht, omdat ik vermoedde dat het geluid afkomstig was van een modelstraalvliegtuig, maar zag niets dat daarop wees. De duiven vlogen verder en het geluid nam af.

De dagen en weken daarop hoorde ik regelmatig het fluiten, maar veel minder luid dan de eerste keer. Ik dacht dat de modelbouwer grondproeven deed met zijn straalvliegtuig. Als het fluiten wat luider klonk, pakte ik mijn kijker om te zien of er misschien iets in de lucht was. Niets van dat alles!

In diezelfde tijd las ik de roman 'Een duif en een jongen' van Meir Shalev. Het verhaal speelt zich af in Israël; een van de belangrijkste momenten vindt plaats tijdens de oorlog tussen de Joden en de Engelsen in 1947 in Jeruzalem. De duivenhouder die voor de postduiven in het bataljon verantwoordelijk was, wordt dodelijk getroffen, maar is zwaargewond nog in staat wat sperma in een rietje te doen en dat tussen de staartveren van de duif te bevestigen. De duif vliegt naar zijn hok in Tel Aviv en wordt daar door de duivenmelkster naar binnen gelokt.

Zij vindt het rietje met zaad en begrijpt dat het van haar geliefde aan het front is. Zij bevrucht zichzelf met het zaad en wordt zwanger. Haar geliefde is dan al dood...

In het verhaal wordt beschreven hoe men in die tijd (radioverkeer was lang niet altijd mogelijk) postduiven gebruikte om berichten over te brengen: in rietjes tussen de staartpennen vastgemaakt. Ik vond het een zeer lezenswaardige roman en heb nog wat meer over duiven geleerd.

Ik had - toen ik jong was - ook duiven: blauwbanders, zwartkras, roodbanders en daarnaast sierduiven, zoals pauwstaartjes en burgemeesters. Het probleem was dat je de gekste kruisingen kreeg: de postduiven waren geen echte postduiven meer en de sierduiven kregen een postduifverenkleed. Enfin, een kniesoor die daar op let en als je een jaar of tien bent, ben je geen kniesoor...

In de jaren daarna kreeg ik ook belangstelling voor modelbouw en dat zit nog steeds een beetje in me. Vandaar de gedachte aan het modelstraalvliegtuig toen ik de hoge fluittoon hoorde. Ik ben zelfs Mildam doorgelopen om te kijken of ik iets kon vinden dat wees op modelbouw, maar vond niets. Ook vrienden die ik vroeg, konden me niet verder helpen.

Maar kortgeleden kwam de oplossing: tijdens een redactievergadering van de 'Brêge' werd mij verteld, dat het fluitende geluid werd gemaakt door duiven! En dat, terwijl ik altijd heb gedacht dat duiven koeren en niet fluiten. Ok, de doffers koeren en de duiven ('duivinnen' zeiden we vroeger) maken soms een beetje kreunend geluid. Maar fluiten doen ze niet! Behalve dan deze Mildamster duiven. Ik hoorde dat dit duiven zijn met een opdracht, namelijk 'fluiten', waardoor ze niet worden gepakt door een roofvogel, zodat de duivenmelker zijn duivenbestand op peil houdt.

Nu ben ik wel heel nieuwsgierig hoe de betrokken duiveneigenaar zijn duiven die fluittoon laat maken. Misschien volgt hierover nog eens een berichtje in de 'Brêge'. Ook weet ik nu, dat ik niet mijn verrekijker hoeft te pakken als het gefluit klinkt. Het zijn de duiven die dan overvliegen. Maar de eerlijkheid gebiedt mij te zeggen, dat ik het koeren van een doffer toch een aangenamer geluid vind dan het fluiten van een vlucht duiven...

Ab Slager

Ietje Miedema opent 'Puur Groen'

Creatief met natuurlijke materialen

MILDAM - Ietje Miedema heeft van het werken met natuurlijke materialen en bloemen - haar grote hobby - ook haar werk gemaakt.

Aan de **Van Aylvalaan 14** is een jaar geleden de garage omgebouwd tot atelierruimte, welke de naam 'Puur Groen' heeft gekregen. Om haar kennis en enthousiasme te delen met geïnteresseerden is Ietje **workshops** gaan geven.

De workshops zijn in het afgelopen jaar met veel plezier en goed resultaat ontvangen. Het werken met natuurlijke en pure materialen is het uitgangspunt bij de workshops. Verder is er aandacht voor technische tips waarmee je met een groot effect kan scoren.

Aan een workshop nemen ongeveer 8 personen deel, waarbij iedereen voldoende aandacht krijgt. Bij grotere groepen kan er ook op locatie worden gewerkt; tevens zijn er mogelijkheden voor een themaworkshop.

Bovendien kunt u voor kinderfeestjes bij 'Puur Groen' terecht. Het thema wordt afgestemd op de leeftijd; de kinderen zijn er zeker van dat ze met een prachtig, zelfgemaakt werkstuk naar huis gaan. In de herfstvakantie hebben kinderen tijdens een Halloweenworkshop prachtige pompoenen gemaakt. Een groot succes!

De **eerstvolgende workshops** staan **vóór Kerst** gepland. Er staan verschillende werkstukken op het programma.

Opgave is noodzakelijk.

Voor meer informatie:

www.puurgroen.info

Programma 60+ soos Mildam-Katlijk seizoen 2009-2010

Er hebben zich weer nieuwe leden aangemeld bij de 60+ soos. Op woensdag **7 oktober jl.** is het programma van dit seizoen weer van start gegaan. Het **duo Froukje en Jeanette** trad op met voordrachten, sketches en liedjes in het Stellingwerfs. Sketches over allerlei levenssituaties, heel herkenbaar en vaak met een humoristisch tintje.

Op **4 november jl.** was er een **dialezing** over **Patagonië** door Theo Kompaan en Luuk de Vries. Ze waren de afgelopen winter twee maanden onderweg in Zuid-Amerika op een ATB-fiets met brede banden. Ze hebben zo'n 2500 km gefietst en overnacht in hostels of in een tentje. Op beide middagen was er een grote opkomst.

Het programma voor de rest van het seizoen is:

Donderdag 26 november 20.00 uur	ONMKB-toneelavond voor alle 60-plussers van Katlijk en Mildam. Toegang gratis. Toneelvereniging 'De Klimop' uit De Blesse voert het blijspel 'De drie dooie dienders' op.
Donderdag 10 december 14.00 uur	'Friezen in Canada' over geëmigreerde Friezen door de heer Jongasma.
Woensdag 13 januari 14.00 uur	Een lezing over het weer door Henk Louwsma.
Donderdag 11 februari 14.00 uur	Een optreden van de Volksdansgroep 'Dûns en Wille' uit De Knipe.
Donderdag 11 maart 14.00 uur	Een lezing over 'Het leven van de honingbij' door de heer Lantinga.
Woensdag 7 april 14.00 uur	Een optreden van de bekende Fries Taek van der Meer.

Het seizoen wordt afgesloten met een broodmaaltijd. Ons jaarlijkse dagtripje is waarschijnlijk weer in mei.

Locatie: Hof van Schoterland te Mildam

Lidmaatschap € 22,- per persoon voor het hele seizoen (incl. koffie, thee, enz.). Of € 7,- per keer.

Commissie: Trienke Janssen (voorz.)	☎ 54 15 19
Hilly Nijenhuis (penn.)	☎ 63 65 70
Fieneke Tammens (secr.)	☎ 54 15 40
Hilda Hoekstra	☎ 63 28 66
Appie Dijkstra	☎ 63 26 57

SAMENLEVING

Spooktochten

Het is alweer een aantal jaren geleden dat **Hof van Schoterland** is begonnen met het organiseren van **spooktochten**. Eenmaal per maand, in het winterseizoen, worden ze gehouden. De doelgroepen zijn personeelsverenigingen, sportverenigingen en vriendengroepen. Ze zijn dus **niet** bedoeld voor kinderen.

De avond wordt begonnen met een spookdrankje om 19.30 uur. Vervolgens kunnen de gasten genieten van een koud en warm buffet. Om circa 20.40 uur komt tante Volda, de eigenares van het 'Schoterbos' aan het woord; zij vertelt over haar bos. Daarna worden de gasten in groepjes van 4 personen om de beurt naar het 'enge bos' gebracht. Ze krijgen een olielampje met een routebeschrijving mee. Één formulier om de antwoorden in te vullen van vragen die ze in het bos tegenkomen. De tocht duurt ongeveer 1½ uur (voor enkele groepen meer dan 3 uur). Om circa 24.00 uur, afhankelijk van het aantal deelnemers, wordt de avond afgesloten door tante Volda, die de vragen met de gasten doorneemt, de prijswinnaars bekend maakt en de spoken voorstelt.

De **spooktocht** van december wordt gehouden op **vrijdag 11 december a.s.** Speciaal voor de lezers van de dorpskrant geven we de mogelijkheid om kennis te maken met de spooktocht op 11 december voor de speciale prijs van € 100,- voor 4 personen (normaal 4 x € 35,-). Bij deze prijs zit inbegrepen het welkomstdrankje, het koud en warm buffet en de spooktocht (dus exclusief de drankjes). Reserveren is noodzakelijk, onder vermelding van '**Mildamster Brêge**'. Mocht je belangstelling hebben om in het bos te staan als spook, dan is dat ook mogelijk; geef je dan op bij **Henk Hosper** (Hof van Schoterland).

'Herberch Blues' in enige echte Friese juke joint

KATLIJK- Twee Friese bluesbands rocken in een echte Friese jukejoint. Dat is 'Herberch Blues'. Het nieuwe mini-bluesfestival in Café d'Herberch in Katlijk barst zaterdag 19 december om 21.00 uur los. Afwisselend spelen op Herberch Blues de sandpaperbluesband 12 Bar Grooves en de Friestalige bluesformatie Skraal. Entree: € 5,-.

Dat de blues haar oorsprong kent in de juke joints (clandestiene muziekbars), diep in de Mississippi Delta is bekend. Dat de Tjonger geen Mississippi is en de streek tussen Nieuwehorne en Mildam al helemaal geen delta, mag als bekend worden verondersteld.

Toch staat er in Katlijk wel degelijk de enige echte Friese juke joint, genaamd Café d' Herberch aan de W.A. Nijenhuisweg 61 in Katlijk.

In deze oergezellige accommodatie op het Friese platteland, wordt **zaterdag 19 december a.s.** een uniek muziektijntje georganiseerd: **'Herberch Blues'**. Het dubbelconcert van **Skraal** en **12 Bar Grooves** belooft een groot feest te worden. Liefhebbers van pure live blues en feestelijke rock komen absoluut aan hun trekken.

Podium

D'Herberch is een horeca-etablisement met een rijke muzikale historie. Zo bood het ooit een podium aan het roemruchte Tjongerrockfestival. Tot op de dag van vandaag wordt in d'Herberch op Koninginnedag het fantastisch rockende Oranje-feest gevierd.

Helaas voor de vele muziekliefhebbers en feestvierders in Katlijk, Bondebok, Mildam en Oudehorne, staat d'Herberch te koop en is het afwachten of in de toekomst het café een live muziekpodium behoudt. Als een ode aan d'Herberch en zijn uitbaters, presenteert de organisatie nog één keer een muziektijntje in Café d'Herberch onder de vanzelfsprekende naam 'Herberch Blues'.

Meer info: www.herberchblues.nl

Op **zaterdag 28 november a.s.** wordt in Mildam de **Pipernutemark** gehouden, een hobby-/kunstmarkt. Via 'voetstappen' van Zwarte Pieten kunt u een route lopen.

De Pipernutemark wordt gehouden in het weiland naast én tegenover 'It Alde Tsjerkje'. In Hof van Schoterland zijn hobbyisten die artikelen verkopen. Verder doen Trienke Reitsma, de PKN-kerk en De Middelste Dam mee.

U bent van harte welkom **tussen 10.00 en 17.00 uur.**

ZONDAGSSCHOOL

Kerstwandeltocht in Mildam

Op verzoek van velen organiseert de Zondagsschool weer een sfeervolle kerstwandeltocht. Tijdens de tocht gaan we op zoek naar het Koningskind.

De met lichtjes versierde tocht van twee kilometer voert door heel Mildam.

Onderweg wordt het kerstverhaal uitgebeeld met verschillende tafereelen.

De tocht eindigt in een stal waar iedereen wat warmts krijgt aangeboden met wat lekkers erbij. Voor de kinderen eindigt de tocht met een verrassing.

Komt allen, tweede Kerstdag.

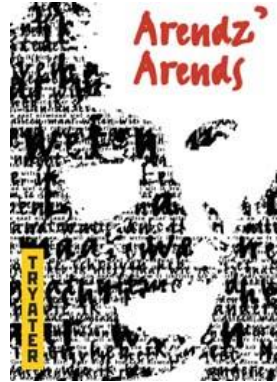
Aanvang vanaf 19.00 uur en volg de lichtjes.

Start: It Trefpunt, Mildam

Tryater mei Arendz Arends 3 febrewaris 2010 yn Mildam

Fanwegen grut sukses giet de yntime winterfoarstelling **Arendz' Arends** yn reprize.

Op syn 'eigen wize' fertelt **akteur Jan Arendz** oer syn hast-namme-genoat, de skriuwer Jan Arends. En komt mei him yn petear. Jan Arendz giet op 'e siik nei Jan Arends. Hie Jan Jan helpe moatten? Hat Arendz ek wol wat fan Arends? En fansels krûpt er yn de hûd fan de skriuwer, om syn gedichten foar te dragen en de rânen fan Arends' siel te ûndersykjen.

Jan Arends wie skriuwer, reklameman en húsfeint, ûnder lêzers bekend fan syn **ferhalebondel 'Keefman'** (1972). Arends hat ek in beheid tal gedichten publisearre. In grut part fan syn libben hat er yn psychiatryske ynrjochtingen trochbrocht; hy makke sels in ein oan syn libben.

Kaarten te krijen by Hof van Schoterland

Tagongspriis € 12,50

Foarstelling op 3 febrewaris 2010

Het Fries Historisch en Letterkundig Centrum **Tresoar** wil graag 'Fryslân anno 2010' in beeld brengen en organiseert daarom een **fotowedstrijd**. Het is de bedoeling om de huidige situatie in uw woonplaats te fotograferen. Er zijn mooie prijzen te winnen; de hoofdprijs is de Bosatlas van Fryslân. Vanaf 20 maart 2010 worden de beste en mooiste foto's tentoongesteld in Tresoar.

Kijk voor meer informatie en voorwaarden op www.tresoar.nl/foto2010

Nieuws van gymvereniging DTT

Een nieuwe voorzitter, Ingrid de Boer

Mij werd gevraagd om over de laatste veranderingen en ontwikkelingen van onze Mildamster gymnastiekvereniging DTT iets te schrijven. Onlangs hebben we de Algemene Ledenvergadering gehad. Marjan Bijlsma heeft haar voorzittersstokje toen overgedragen aan ondergetekende.

Wie is die ondergetekende?

Ik ben Ingrid de Boer en woon in Mildam sinds het voorjaar van 2001. Toen we ons huis zagen, was het liefde op het eerste gezicht en Mildam is inmiddels echt onze woonplek geworden. De afgelopen jaren zijn we drie kinderen rijker geworden. Zij zijn nu ruim 3 (Myka), 5 (Dyon) en 7 (Kayla) jaar en volop actief in het sportgebeuren van Mildam. Kayla en Dyon gaan met veel plezier naar de gymlessen van juf Johanna. Nog een jaar en dan mag Myka ook zijn kunsten laten zien in het gymlokaal van de school.

Zelf ben ik altijd actief geweest in de sport. Vanuit mijn opvoeding heb ik altijd de gelegenheid gehad om meerdere sporten te beoefenen. Voor mij was dan ook de ALO (Academie Lichamelijke Opvoeding) een logische stap na de middelbare school. Na mijn afstuderen ben ik veel werkzaam geweest in de gymnastiekwereld.

Op dit moment ben ik als trainster ook nog verbonden aan de kunstrijdersclub van Heerenveen (KCH), waar ik met heel veel plezier allerlei kinderen en volwassenen training geef in deze mooie sport. In mijn vrije tijd dans en tennis ik.

Toen DTT een nieuwe voorzitter zocht, leek het me een leuke verandering/uitdaging om eens vanuit een bestuurlijke kant ervaring met sport op te doen. Na twee vergaderingen en de ALV heb ik ervaren dat ik in een zeer gezellig, maar ook zeer productief en enthousiast bestuur terecht ben gekomen.

Ik ben er dan ook van overtuigd dat we met z'n allen DTT goed body kunnen geven. De nieuwste ontwikkeling van DTT is het vormen van een Streetdancegroep.

Streetdance in Mildam

Na drie proeflessen met vele enthousiaste deelnemers, heeft de gymvereniging DTT besloten om naast de reguliere gymlessen een uur Streetdance aan te bieden voor de jeugd vanaf groep 8 en junioren. Elke **donderdag** van **17.00 tot 18.00 uur** wordt in de gymzaal Streetdance gegeven door **Trieneke Verbeek**. Zij stelt zichzelf even voor (*zie hieronder*).

So you think you can dance? Dans dan eens vrijblijvend mee bij Trieneke en kom op een leuke manier in beweging.

Kijk op www.gymverenigingmildam.nl voor meer informatie.

Ingrid de Boer

Moderne elektronica
Zoals ABS, Airco en Tiptronic zijn voor ons geen enkel probleem!

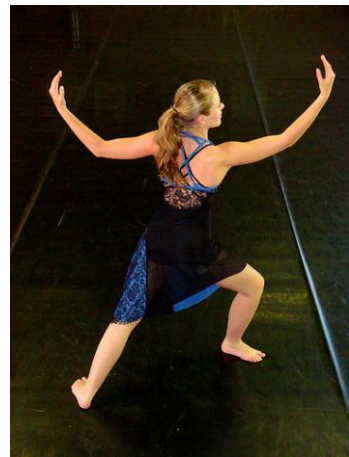
Automobilbedrijf T. Mevius Mildam

Streetdance

Ik zal me even voorstellen: mijn naam is **Trieneke Verbeek**, ik ben 18 jaar en kom uit Wommels. Ik ben cursist D'Drive Artiest en Docent Dans van het Friesland College en zit nu in het derde jaar. Bij sportschool Akkermans te Wommels en Centrum voor de Kunsten Sneek heb ik stage gelopen.

Als docent heb ik al enige ervaring; ik geef les op verschillende plaatsen, waaronder in Mildam. Ondanks dat ik hier nog niet lang les geef, toch vind ik de enthousiaste meiden al superleuk.

Twijfel niet en dans lekker mee!

Stichting 'It Alde Tsjerkje Mildam' bestaat 30 jaar

Op 12 november jl. was het **30 jaar geleden** dat de Stichting 'It Alde Tsjerkje Mildam' werd opgericht.

Nog even wat geschiedenis: in 1983 kon het geheel gerestaureerde kerkje van Mildam in gebruik worden genomen als expositieruimte. Voor ons dorp was dat een feestelijke gebeurtenis. Het kerkje - gebouwd in 1726 - was immers praktisch een bouwval, nadat het voor kerkelijke doeleinden geen dienst meer deed.

Toen het gebouw gesloopt dreigde te worden, vonden velen dat het kerkje niet uit het dorp mocht verdwijnen. Het was gezichtsbepalend. De Stichting 'It Alde Tsjerkje Mildam' werd opgericht en kocht het kerkje voor f 1,00. Velen deden een aanzienlijke bijdrage waardoor de kerk gerestaureerd kon worden.

Het **Kreatief Kollektief** huurt het kerkje; sindsdien vinden er veel kunstactiviteiten plaats en wordt er permanent werk in de kerk getoond. Ook worden er wisselende exposities gehouden van bv. kunstschilders, pottenbakkers, enz. Mede daardoor kwam en komt Mildam op een aantrekkelijke manier in het nieuws.

Grietus Brouwer

De Stichting vond dat het 30-jarig jubileum wel bescheiden gevierd mocht worden. Vandaar dat ze, samen met de leden van het Kreatief Kollektief, het glas hieven.